

Tartu Tervishoiu Kõrgkoolile
Terviseteaduste magistriõppe õppekava (füsioterapeut)
väliseksperdi analüüs

Eesti areng on olnud viimase kolmekümne aasta jooksul pöörane, nii ühiskonnana tervikuna kui ka selle üksikuid valdkondi eraldi vaadatuna. Eesti majandus, haridus- ja tervishoiusüsteem on täna selline nagu ta täna on, seoses muutustega ühiskonna arusaamades ja teadlikkuses. Eesti tööturg ja nõudmised töötajatele ei ole enam ammu võrreldavad 90-ndatega ega ka 2000 aasta algusega, samuti on arusaamad haridusmaastikul toimuvasse ja meetodid kuidas seda arendada, jõudnud lõpuks ka Lääne-Euroopa tasemele. Võib ilmselt üsna kindlalt väita, et just tööturg, sealsed nõudmised ja ootused, vormivad selle, milline on vastava valdkonna hariduse kvaliteet või milline see olema peaks.

Tervishoiumaastik oma teenusmodelitega ja sealsete spetsialistide ettevalmistusega on jõudnud ajajärku, kus enam ei piisa keskpärasusest ega ka baasnõudmistest. Nii tööandjad kui ka spetsialistid ise seavad endale üha kõrgemaid sihte. Paljud noored spetsialistid on aga siiski jäänud pidama kõrghariduse esimesele tasemele tingituna ilmselt kunagise *Bologna* kõrgharidusmudeli uinutavast, kuid iganenud mõjust. Jah, täna leiab ka kolmeaastase bakalaureuseõppe läbinud spetsialist töökohti nii avalikus kui ka erasektoris, kuid küsimus on selles, kas need on sellised ametikohad, millest tegelikult unistatakse või kas need ka rahuldust hingele toovad ja, mis peamine, kas need noored spetsialistid vastavad täna tööandjate ootustele ning on konkurentsivõimelised edasisel karjääriredelil? Millist lisandväärtust sellised spetsialistid suudavad ühiskonnale toota? Millise kvaliteediga järelkasvu antud valdkonnas produtseeritakse?

Hetkel on võimalik magistrikraadi füsioteraapia valdkonnas omandada ainult Tartu Ülikoolis (edaspidi TÜ). Magistriharidus tänapäevases Euroopa haridussüsteemis on loomulik ja vajalik jätk baasharidusele ehk bakalaureusekraadile. Eesti seadusandlus võimaldab küll viimati mainitud kraadiga tööturule siseneda, kuid see ei ole piisav. Siinjuures rõhutaksin uuesti mõistet „baas“, mis sisuliselt tähendab seda, et selle haridusastme eesmärgiks on anda laiapõhjalised, üldised arusaamad, baasteadmised ja -oskused antud valdkonnas. Õpe ise kestab kõigest kolm aastat, mille jooksul üritatakse tulevastele spetsialistidele anda kõigest olulisest ülevaade - millest inimene koosneb, millised protsessid temas toimuvad liigutustegevuse või puhkehetkel nii füüsilises kui ka psühholoogilises mõttes, milliseid peamisi inimorganismi probleeme esineb ning kuidas/milliste meetoditega füsioterapeut neid lahendada saaks. Nagu

loetelust näha, püüab kõrghariduse baasaste edasi anda üldisi teadmisi ja oskusi, kuid süvendatud, spetsiifilise ettevalmistusega pole ajaliselt lihtsalt võimalik tegeleda. Selleks ongi magistriõpe, mis oma sisult on tänapäevases Euroopa haridussüsteemis spetsialistiharidus. Lisaks ja veel olulisem, täna hindavad tööandjad erialateadmiste kõrval üha rohkem spetsialistide üldpädevusi nagu näiteks analüüsioskus, meeskonnatöö, juhendamisoskus, iseseisev mõtlemine ja initsiatiivikus. Endise füsioteraapia programmijuhina, praktika koordinaatorina ja täna tööandjana võin öelda, et füsioteraapiahariduse esimese astme nominaalaeg on kaugelt liiga lühike, et kõike eelpool mainitud saaks õppida ja/või õpetada või kujundada.

Eesti tööturg vajab täna veel rohkem ja kõrgemalt haritud spetsialiste, kes omavad spetsiifilisi teadmisi ja oskusi ning, kes on võimelised antud valdkonda kvaliteetselt ja iseseisvalt edasi arendama, panustades kas kõrgelt haritud spetsialistina kvaliteetse teenuse pakkujana, kliinilise praktika juhendajana, ettevõtjana, järelkasvu tagajana õppejõuna või doktorandina teadusmaastikul uute suundade/meetodite efektiivsuse uurijana/tõestajana. Tulles aga tagasi selle juurde, et hetkel on Eestis võimalik magistrikraadi omandada ainult TÜ-s, siis see ei ole piisav ega jätkusuutlik, et vastata tänase ühiskonna vajadustele nii kohalikus kui rahvusvahelises plaanis. See ei ole piisav, et Eesti saaks ka füsioteraapiavaldkonnas olla rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline nii tööjõu piirideülese vaba liikumise kui ka tudengite ja õppejõudude teadus-arendustegevuse mobiilsuse kontekstis. Veelgi enam, Eesti konkurentsikava 2020 järgi tuleks suurendada kolmanda taseme haridusega 30-34-aastaste inimeste osakaalu. See tähendab muuhulgas tõsta ka magistrikraadiga inimeste hulka. Eesmärk on seatud eeldusel, et pikemas perspektiivis on hariduspoliitika peamiseks suunaks kõrghariduse kvaliteedi ja rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmine, samuti riigi poolt tellitavate kõrghariduse õppekohtade arvu suurendamine.¹ Prognooside kohaselt väheneb lähiaastatel kõrghariduse esimesel tasemel õppijate arv ligikaudu 5% aastas. Seoses demograafilise olukorra muutumisega on võimalik suurendada vastuvõttu magistri- ja doktoriõppesse, arvestades seejuures kvaliteeti ning Eesti jaoks olulistest kõrgharidus- ja teadusvaldkondades kriitilise massi säilitamise vajadust ning ratsionaalset tööjaotust kõrgkoolide vahel.²

Eesti kõrgharidussüsteemi esimeses astmes koolitatakse füsioterapeute Tartu Tervishoiu Kõrgkoolis (edaspidi TTHKK) ja TÜ-s. Viimasel kolmel õppeaastal oli füsioteraapia eriala

---

¹ Eesti Elukestva Õppe Strateegia 2020.

² Konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ (kinnitatud Vabariigi Valitsuse poolt, 26.04.2012).

esimese taseme õppesse vastuvõtt mõlemas koolis kokku 75 inimest (TÜ-s vastavalt 45 ja TTHKK-s 30). Lõpetajaid oli 2018, 2019 ja 2020 õppeaastal mõlema kooli peale kokku vastavalt 59, 64 ja 58.³ Viimased kolm aastat on TÜ magistriõppes olnud 22 õppekohta, mis tähendab, et edasiõppimisvõimalused selles valdkonnas on keerulised. See tähendab ka seda, et pole võimalik täita Eesti elukestva õppe strateegia ega Eesti konkurentsikava eesmärke, veelgi enam, see nähtus ei täida ka algse *Bologna* kõrgharidussüsteemi eesmärke.

Kõike eelnevat arvesse võttes, Eesti vajab rohkem magistrikraadiga füsioterapeute ning selle eesmärgi täitmiseks on TTHKK välja pakkunud lahenduse – avada terviseteaduste magistriõppekava (füsioterapeut), ingl k *Master's Programme in Health Sciences (Physiotherapy)*.

proovida seda analüüsida sügavuti, lähtudes olemasolevast TÜ magistriõppekavast füsioteraapia erialal.

---

³ Avalik info TÜ ja TTHKK kodulehelt

Tervisteaduste magistriõppekavade struktuuriline ja sisuline võrdlus

Erinevate õppekava arendustegevuste eelduseks on erinevate osapoolte huvide ja vajaduste analüüs. Ühelt poolt lähtutakse kõrgkooli/õppejõudude endi arusaamadest aga ka üliõpilaste, vilistlaste, tööandjate soovidest ja ootustest.⁴ Sellist teed on läinud ka TTHKK, võttes arvesse lisaks veel Eesti Füsioterapeutide Liidu arvamust ja rahvusvaheliste koostööpartnerite kogemustest tulenevaid soovitusi. Õppekava planeerimisel on lähtutud Eestis ja Euroopas kehtivatest kõrgharidusstandarditest ning füsioterapeudi kutsestandardist. Mainimist väärib, et antud magistriõppekava lõpetanu vastab oma kompetentsidega Eestis kehtestatud kutsestandardi tasemele 7.

Käesoleva analüüsi aluseks on kahe kõrgkooli õppekavad vastavas õppeastmes. Selgema ülevaate saamiseks on magistriõppekava üldine struktuur koondatud tabelisse (Tabel 1). Arusaadavatel põhjustel on antud õppekavades näha üldiseid sarnasusi (õppekava nimetus, maht, õppeaste), kuid see tuleneb nende õppekavade loomise baasdokumentidest. Kuid sellega ka sarnasus piirdub.

Tabel 1. TTHKK ja TÜ magistriõppekavade struktuuriline võrdlus.

Asutus	Tartu Tervishoiu Kõrgkool	Tartu Ülikool
Õppekava nimetus	Tervisteaduste magistriõppe õppekava (füsioterapeut)	Füsioteraapia õppekava
Õppekava grupp	Tervishoid	Tervishoid
Õppeaste	Magistriõpe	Magistriõpe
Nominaakestus	2,5 aastat	2 aastat
Ainemaht	120 EAP	120 EAP
Õppevorm	päevaõpe	päevaõpe
Õppekeel	inglise keeles	eesti keeles
Omandatav kraad	Tervisteaduse magister (füsioteraapia)	Tervisteaduse magister (füsioteraapia)
Õppekava sisuline fookus	skeletilihassüsteemi füsioteraapia	laste, täiskasvanute, geriaatrilise või spordi füsioteraapia valdkond
Antav kutse	Füsioterapeut, tase 7	Füsioterapeut, tase 7
Õppekohtade arv	12-16	22
Praktiline väljund	Füsioteraapia magistriõppe lõpetanud leiavad tööd ettevõtjana, füsioterapeudina erapraksises, perearstikeskustes, haiglates ja polikliinikutes, sotsiaalhoolekandeesutustes, rehabilitatsioonikeskustes, haridusasutustes, spordiklubides, puuetega inimeste organisatsioonides,	Füsioteraapia magistriõppe lõpetanud leiavad tööd füsioterapeudina erapraksises, tervishoiu- sotsiaalhoolekande- ja haridusasutustes. Samuti puuetega inimeste organisatsioonides, abivahendikeskustes jne.

⁴ Rutiku, S. Valk, A. Pilli, E. Vanari, K. Õppekava arendamise juhendmaterjal, 2009.

	abivahendikeskustes, kõrgkooli õppejõuna nii Eestis kui ka välismaal.	
Üldeesmärk	Eesmärk on anda võimalus süvendada erialaseid teadmisi ja oskusi ning anda põhjalik ettevalmistus töötamiseks iseseisvalt (sh eraettevõtjana) või tervishoiu- (või seotud sotsiaalvaldkonna) meeskonna täisväärtusliku liikmena olles vajadusel valmis seda ka juhtima. Magistriõppe jooksul üliõpilane planeerib ja viib läbi juhendaja järelevalvel teaduspõhise uurimistöö, mis annab kogemuse iseseisvaks uurimistöö protsessi läbimiseks ning valmistab ette õpingute jätkamiseks doktoriõppes.	Anda süvendatud teoreetilised teadmised ja mitmekülgsed professionaalsed oskused vastavalt füsioterapeudi kutsestandardi VII kutse kvalifikatsioonitaseme nõuetele, tagades ühtlasi võimaluse spetsialiseerumiseks laste, täiskasvanute, geriaatrilise või spordi füsioteraapia valdkonnale. Süvendada üliõpilastes erialaste probleemide teadusliku analüüsi oskust, anda neile esmane teadusliku uurimistöö kogemus ning valmistada nad ette jätkamaks õpinguid doktoriõppes.
Õpiväljundid	<ul style="list-style-type: none"> • have profound knowledge and understanding to appraise critically the relevance and sufficiency of evidence-based information and have the ability to integrate knowledge and handle complexity, and 4 formulate judgements with incomplete or limited information; • be able to apply his/her profound evidence-based specialist knowledge, understanding and problemsolving skills in new or unfamiliar situations related to physiotherapy practice in the musculoskeletal field while creating multidisciplinary relationships and relying on the principles of professional ethics, regulations and legislation; • reflect on social and ethical responsibilities related to the implementation of his/her competencies and judgements in the multicultural environment while demonstrating tolerance towards the diversity of attitudes and values and willingness to actively participate in civil society, contributing to 	<ol style="list-style-type: none"> 1. planeerida asjakohast füsioteraapiaalast teadustööd, seda teostada ja saadud tulemusi korrektselt esitada, 2. lähtuda erialase tegevuses tõenduspõhistest materjalidest ja professionaalse eetika põhiprintsiipidest; 3. väärtustada elukestvat õppimist ning tugineda sellele professionaalses tegutsemises; 4. teha koostööd multidistsiplinaarses või interdistsiplinaarses töökeskkonnas ning oma erialalist tegevust reflekteerida;

	<p>professional development at the national and international levels;</p> <ul style="list-style-type: none"> • be able to work as a specialist in complex working processes and environments independently or in a team (if necessary, be an initiator, leader, developer/entrepreneur), while integrating relevant competencies and approaches, as well as modern working methods and tools; • be able to communicate views, ideas, conclusions and argue on professional topics with specialist and non-specialist audiences, using relevant oral or written self-expression and considering the biopsychosocial differences of humans; • have learning skills that support autonomous and self-directed life-long learning, ensuring systematic/continuous self-improvement as a specialist and as a member of society; • be able to competently teach, supervise and guide within the context of the specialist field; • be able to plan, carry out and present professional research/scientific work in the field of study and reflect on his/her activities in the process of problem-solving and/or research. 	
<p>Õppekava sisuline struktuur</p>	<p>Üldõpe 24 EAP, sh vabaaineid 6 EAP; Erialaõpe 66 EAP, sh praktika 30 EAP; Magistritöö 30 EAP.</p>	<p>Üldõpe 24 EAP; Erialaõpe 42 EAP; Praktika 18 EAP; Magistritöö 30 EAP; Vabaained 6 EAP.</p>

Õppekava nominaalkestus

Mõlema õppekava ainemaht on küll sama (120 EAP), kuid õppe nominaalaeg on erinevad, Tartu Ülikoolis kaks aastat aga TTHKK-s 2,5 aastat. Õppekava gruppide rahvusvaheline akrediteerimiskomisjon on juba aastaid teinud parendusettepanekuid (eelkõige siis TÜ-le)⁵, et magistrikava oleks kaugõppe vormis. TTHKK on oma loodava magistrikavaga seda soovitud

⁵ https://ekka.edu.ee/wp-content/uploads/UT_Tervishoid_hindamisotsus.pdf

osaliselt arvestanud, mis on positiivne nii töandjatele kui ka juba töötavatele spetsialistidele. TTHKK on otsustanud oma õppekava avada ka rahvusvahelisele õppurile ja välismaalt tulnud õppur ei saa Eesti seadusandluse alusel elamisluba osakoormusega õppes osalemiseks, on TTHKK poolt väljapakutud õppeaeg igati põhjendatud. Nagu juba eespool mainitud võimaldab füsioteraapia bakalaureusekraad siseneda tööturule, kuid hetkel TÜ pakutav magistrikava on päevaõppena, mistõttu on keeruline oma tööelu (kuid ka pereelu) ühitada magistriõpingutega. See võib olla ka põhjuseks, miks näiteks viimasel kolmel aastal on sisseastumiskonkurss olnud TÜ magistriõppesse tagasihoidlik. Näiteks oli konkurss õppekohale vastavalt 1,0 (2018 a), 1,3 (2019 a) ja 1,1 (2020).⁶ Elukestva õppe strateegia 2020 järgi on elukestva õppe süsteemi sujuvaks ja isereguleerivaks toimimiseks vajalik, et õppekavad oleksid asjakohased ja kõigile lihtsalt kättesaadav. Eesmärk on luua kvaliteetsed, paindlikud ja mitmekesiste valikutega ning tööturu arenguvajadusi arvestavad õppimisvõimalused ja karjääriteenused, et suurendada erialase kvalifikatsiooniga inimeste arvu erinevates vanuserühmades ja regioonides.⁷ Seega, TTHKK loodav õppekava on meede, kuidas Eesti elukestva õppe strateegia kui ka konkurentsivõime kava eesmärke praktiliselt ka ellu viia. Loodav õppekava kõrvuti olmasolevaga annab suurema valikuvõimaluse potentsiaalsetele üliõpilastele – tekib olukord, kus inimene saab valida endale sobiva õppekava olenevalt õppija vanusest, elukohast, tööga hõivatuselt kui ka perekonnaseisust.

Õppekeel

TTHKK magistriõppekavale tulija peab arvestame, et õppekeel on inglise keel. Inglisekeelne õpe tagab kõrgkoolile nii kvaliteedihüppe kui lisasissetuleku, kuid sellel on ka teisi eeliseid. Inglisekeelse õppe kasv on ülikoolides suurendanud välisüliõpilaste arvu, mis avaldab positiivset mõju ka Eesti tudengite õppekeskkonnale ja -kogemusele, see võimaldab kaasata väga erinevaid vaatenurki. Mitmekesine üliõpilaskond avardab tudengite maailmapilti ja parandab õppekvaliteeti. Olenevalt erialast võib olla välistudengite seas ka palju neid, kes edaspidi jäävad Eestisse ja panustavad seeläbi meie majandusse.⁸ TTHKK eesmärgiks on samuti kaasata välisüliõpilasi, esialgu naaberriikidest, kuid positiivse tagasiside korral on avatud võimalus ka teiste riikide üliõpilastel asuda õppima TTHKK-s. Lisaks loob inglisekeelne õppekava paremad eeldused nii üliõpilaste kui ka õppejõudude mobiilsuseks mõlemas suunas. On teada tõsiasi, et inglisekeelne õpe on eelduseks teatud välisülikoolidega vahetusprogrammi lepingute sõlmimiseks. See tähendab, et Eesti tudengitele

---

⁶ <https://www.ut.ee/et/sisseastumine/statistika-0>

⁷ Eesti Elukestva Õppe Strateegia 2020.

⁸ Rais, M.L. Lang, A. Kallaste, E. Kivi, L. Õppekeel Eesti kõrghariduses. Uuringu lõppraport, 2018

vahetusõppevõimaluste loomiseks on vaja näidata ka enda valmidust vahetustudengeid võõrustada.⁹ Välisõppejõudude kaasamine õppetöösse on üks oluline aspekt ja eelis võõrkeelse õppekava pidamisel. TTHKK on kaasanud kolm korralist välisõppejõudu, kes panustaksid märkimisväärselt analüüsitavasse õppekavasse. Valitsev tehnoloogiaajastu ja pikalt kestvast distantsoõppekogemusest lähtuvalt, saab üliõpilastele pakkuda rohkem loenguid huvitavalt välisõppejõududelt ka jooksvalt (seminaride ja praktikumide näol), kel on enam huvi rahvusvaheliste tudengitega töötada. Need aspektid ainult rikastavad Eesti füsioteraapia kõrgharidust, sest varasemalt pole sellist lähenemist antud valdkonnas praktiseeritud.

Mainimata ei saa ka fakti, et multikultuuriline õppekeskkond aitab suuresti kaasa analüüsitava õppekava õpiväljundite saavutamist, siinkohal eelkõige silmas pidades järgmist: „*reflect on social and ethical responsibilities related to the implementation of his/her competencies and judgements in the multicultural environment while demonstrating tolerance towards the diversity of attitudes and values and willingness to actively participate in civil society, contributing to professional development at the national and international levels*“. Lisaks eeltoodule ei saa jätta mainimata ka rahvusvahelistumise aspekti ja konkurentsieelse kasutamist nende üliõpilaste poolt, kellel on „taskus“ magistrikraad, mis on omandatud inglise keeles. Nende üliõpilaste potentsiaal rahvusvahelisel tööturul on märkimisväärselt kõrgem ja võimalused suunduda doktoriõppesse hoopis välisülikooli märkimisväärselt suuremad. Ilmselt on seda diplomit (sh õppekava) lihtsam kõrvaltada, võrrelda ja tunnustada ka vanadel Euroopa ülikoolidel, kes üldjuhul on vägagi konservatiivsed välisülikoolidest (sh Eestist) tulevate üliõpilaste või ka diplomite suhtes.

Kõike arvesse võttes lähtub TTHKK õppekava järgmistest kõrghariduse rahvusvahelistumise eesmärkidest:

- 1) loob võimaluse kõrgkooli tudengitele silmaringi avardamiseks, teises kultuurikeskkonnas elu- või professionaalse kogemuse omandamiseks ning kontaktide loomiseks, mis on kõik olulised komponendid hilisemas tööelus üha enam rahvusvaheliseks muutuv maailmas;
- 2) oluline on ka „rahvusvahelistumine kodus“ – motiveeritud ja andekate välisüliõpilaste juurdemeelitamine või välisõppejõudude aktiivsem tööleasumine Eesti kõrgkooli, et anda võimalus rahvusvahelise keskkonnaga kokku puutuda ka neile üliõpilastele, kellel pole võimalik väliskõrgkoolis viibida. Eesti ühiskonnale on tähtsad välisüliõpilased, kes siit pärast õpinguid lahkuvad. Neist võivad saada Eesti riigi, kultuuri ja majanduse „saadikud“ oma kodumaal, kes aitavad oma kontaktide kaudu kaasa meie arengutele;

---

⁹ *Ibidem.*

3) peame arvestama, et kõrghariduse ja teaduse konkurents ning kvaliteet on rahvusvahelised. Rahvusvaheline võrdlus on aluseks kvaliteedistandardile ja rahvusvaheline liikuvus loob võimalused paremate töötajate värbamiseks.¹⁰

Praktiline väljund

Mõlema õppekava lõpetanutel on võimalused kandideerida erinevatele ametikohtadele. Küll aga võib prognoosida nendele üliõpilastele, kes on läbinud õppe inglise keeles (ja kes on õppinud koos välistudengitega), et nende väljavaated karjääri võimalustele või edasiõppimisele välismaal või Eestis on paremad. Lõppkokkuvõttes sõltub see muidugi inimesest endast, kuid soodsad võimalused selleks on vägagi loodud.

TTHKK õppekava pöörab rohkem tähelepanu nii psühholoogilistele aspektidele, nõustamis- ja juhendamisoskustele ja juhtimisoskustele, mis valmistab neid ka paremini ette nii õppejõu ametikoha vastuvõtmiseks või töötamiseks füsioterapeudina ja kliinilise praktika juhendajaks või ettevõtjaks. Samuti on olemas väljavaated konkureerida keskastme juhiks mõnes teises valdkonnas. Nende ainete eesmärgiks on omandada üldpädevused erialateadmiste kõrval, mida hinnatakse kõrgelt olenemata sellest, millisele ametikohale soovitakse kandideerida kas Eestis või rahvusvaheliselt. TTHKK õppekavas on kaheksa õppeainet, mis on seotud üldpädevuste kujundamisega: *Biopsychosocial management of orthopedic patient/client in physiotherapy I ja II; Management and entrepreneurship; Health promotion & Wellbeing; Counselling methods and techniques; Crisis Psychology; Professional development in international cooperation; Learning and teaching*. Mainimist väärib, et läbivalt pööratakse üldpädevustele suuresti tähelepanu ka muudes ainetes. TÜ õppekavas on hetkel kaks ainet, mis spetsiifiliselt pööravad tähelepanu üldpädevustele: Suhtlemine liigutustegevuse õpetamisel ja juhendamisel ning Teraapiaprotsessi juhendamine. Erialamooduli ainetes ja praktilal omandatakse need ainete käigus.

Eesti elukestva õppe strateegia ja selle aluseks olev Eesti hariduse väljakutsete analüüs rõhutavad mõlemad igas vanuses õppurite sotsiaalse võimekuse arendamise vajadust. Lisaks aineteadmistele tuuakse esile ka individuaalsed omadused, õpioskused, probleemide lahendamise ja meeskonnatöö oskused. Erinevad üle-euroopalised poliitsuunised ja algdokumendid kirjeldavad ja lahterdavad üldpädevusi erinevalt, kui kõik nad rõhutavad nende kriitilist olulisust. Vaatamata sellele on nende lähtekohtadeks olnud, et üldpädevused peavad olema sotsiaalselt ja majanduslikult väärtuslikud, nende kõrge tase peab tooma kasu

---

¹⁰ Konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ (kinnitatud Vabariigi Valitsuse poolt, 26.04.2012).

mitmesugustes eluvaldkondades isiklikest suhetest töösuheteni ja nad peavad olema kõigi inimeste jaoks ühtviisi olulised - üldpädevused ei sõltu inimese ametist või tegevusalast.¹¹ Sellest johtuvalt suureneb veendumus, et TTHKK magistrikaval on potentsiaali anda lähtepositsioon lõpetanud spetsialistile, et tööd leida ka väljaspool õpitud eriala.

Üldeesmärk

Üldeesmärk (sh õpiväljundid) toovad kõige paremini esile kahe õppekava erinevuse ja fookuse. TTHKK magistrikava eesmärgiks on valmistada ette kõrgelt haritud spetsialistid (fokuseeritud skeleti-lihassüsteemi füsioteraapiale). Ja seda nii Eesti kui rahvusvahelise tööturu ja/või õppimisvõimaluste raames. Kui alguses sai mainitud, et õppekava loomisel tuleb lähtuda erinevatest osapoolte vajadustest ja ootustest, siis siinkohal tuleb kindlasti mainida Eesti ühiskonda kui kõige suuremat osapoolt antud arendusprotsessis. TTHKK on väga teadlikult valinud õppekava loomisel spetsialiseerumise skeleti-lihassüsteemi füsioteraapia valdkonnas, sest see lähtub Eesti ühiskonna kui terviku kriitilisest vajadusest ja ootustest. Eesti ühiskond on vananev ühiskond, mis tähendab nii tervishoiussüsteemile kui ka muudele valdkondadele tõsiseid väljakutseid. Vananemisest on saanud ülemaailmne nähtus. Ühiskonda loetakse vananevaks, kui seitse protsenti elanikest on 65-aastased ja vanemad. ÜRO rahvastikuprognosis kohaselt võib 2030.aastaks eakas rahvastik Eestis moodustada koguni neljandiku.¹² Skeleti-lihassüsteemi erinevad seisundid ja haigused on üha rohkem levinud terviseprobleemid Eesti eakate aga ka üldiselt elanike seas. Terviseameti andmetel on kutsehaigustest enim diagnoositud lihasluukonna ja sidekoehaiguseid, näiteks 2018. aastal diagnoositi neid 64,17% ja samal aastal tööst põhjustatud haigustest oli diagnoositud lihasluukonna ja sidekoehaiguseid 65,93%.¹³ Eesti Haigekassa andmetel kulus 2017. aastal ravikindlusraha 58 mln eurot lihasluukonna ja sidekoehaigustele, mis oli vereringeelundite haiguste, vähktõve ja seedeelundite haiguste järel neljandal kohal.¹⁴ Antud statistika näitab väga ilmekalt TTHKK õppekava õiget fookust ja põhjendatust arendamiseks magistriõppekava. Skeletilihassüsteemi valdkonnaga on seotud erialamooduli seitse ainet, millest kolmes sooritavad üliõpilased ka praktika, lisaks aitab spetsialiseerumisele kaasa lõpupraktika sooritamine antud valdkonnas. Magistritöö kirjutamist skeleti-lihassüsteemi valdkonnas küll

---

¹¹ Eesti Elukestva Õppe Strateegia 2020

¹² Eesti Statistika Aastaraamat 2000.

¹³ https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/Tervishoid/kh_ja_tph_2018.pdf

¹⁴ https://www.sm.ee/sites/default/files/content-editors/Tervishoid/rahvatervis/milline_on_tervis_ja_elukeskkond_kristina_kohler_17.08.pdf

eeldatakse, kuid arvestades kõrgkooli võimalusi ja asjakohase ning heterogeense valimi leidmist kõikidele üliõpilastele, seda kohustuseks esialgu teha ei saa.

TÜ magistrikava eesmärgiks on anda süvendatud teoreetilised teadmised ja mitmekülgsed professionaalsed oskused vastavalt füsioterapeudi kutsestandardi VII kutsequalifikatsioonitaseme nõuetele, tagades ühtlasi võimaluse spetsialiseerumiseks laste, täiskasvanute, geriaatrilise või spordi füsioteraapia valdkonnale. Antud õppekaval toimub laste füsioteraapias spetsialiseerumine ühes teoreetilisest aines, täiskasvanute füsioteraapia kahes teoreetilisest aines, geriaatrilise füsioteraapia kahes teoreetilisest aines ja spordifüsioteraapia kolmes teoreetilisest aines. Kusjuures kõikidele üliõpilastele on nimetatud valdkondades ainete läbimine kohustuslik. Seega võiks eeldada, et süvendatud spetsialiseerumine toimub siis, kui üliõpilane valib valdkonna, milles ta sooritab praktika ja kirjutab magistritöö.

Kokkuvõtteks tuleb öelda, et TTHKK eesmärk luua magistriõppekava on tervitatav ning nende püüdlusi tuleks kindlasti tunnustada ja toetada. Loodava magistrikava fookus ja eesmärk on põhjendatud ning see on atraktiivne mitmel põhjusel. See mõjutab Eestis füsioteraapia arengut ning elavdab kindlasti huvi bakalaureusekraadi omandanutel oma kvalifikatsiooni tõsta. TTHKK loodav magistrikava on atraktiivne nii kohalikule kui ka välisüliõpilasele, sest õppekava läbinul on karjäärivõimalusi igal tasandil nii Eestis kui ka mujal maailmas: füsioterapeut, nõustaja, ettevõtja, üksuse juht, praktika juhendaja, õppejõud, doktorant jne. TTHKK ja TÜ magistriõppe õppekavad on sisuliselt erinevad ja annavad õppurile võimaluse valida talle sobilik suund.

Praktilised soovitused TTHKK õppekava arendajatele

1. Üldeesmärgi juurde võiks lisada, et magistriõppe õppekava lõpetamisel saavutatavad õpiväljundid on kooskõlas füsioterapeudi kutsequalifikatsiooniraamaistiku 7. tasemel kirjeldatud üldnõuetega.
2. Üldeesmärk võiks kajastada seda, millist kvalifikatsiooni saavutamist õppekava läbinutelt eeldatakse (näiteks tipp-spetsialist vm).
3. Üldeesmäärke võiks olla 4-6 (hetkel 8). Olemasolevad saab lühemaks kirjutada ja kokku viia, mõned näited: 1 ja 2 kokku; 3 ja 4 kokku; 5 ja 7 kokku; 6 ja 8. Kuna õppekava üldised õpiväljundid ei pea olema hinnatavad, võivad need olla rohkem üldsõnalisemad.
4. Ainete õpiväljundites jälgida seda, et oleks rohkem kasutatud „analüüsib“, „seostab“, „rakendab“. Pigem vältida väljundite sõnastamist, kus viidatakse teadmiste omandamisele – sellega ei tagata vastavust KHSi lisas esitatud kõrgharidusastme õpiväljunditele.
5. Õppekava sisseastumiskriteeriumiks keeletase määratleda (võimalusel)?

6. Õppekava üldine struktuur: võimalusel viia *Management and Entrepreneurship* ja *Professional Development in International Cooperation* II õppeaastasse, et III aastal oleks üliõpilasel võimalus oma magistritööle pühenduda. Lisaks jääb aega ka meelepäraste lisainete võtmiseks. See mõte eeldusel, et suure tõenäosusgea on õppurid töötavad spetsialistid.
7. Võimalusel panna üliõpilastele kohustuseks sooritada lõpupraktika skeleti-lihassüsteemi valdkonnas – seda on võimalik teha nii laste, täiskasvanute kui ka eakate inimestega.
8. Teha võimalusel koostööd TÜ-ga praktika juhendajate koolituste organiseerimisel kui ka läbiviimisel – Eesti on nii väike ja praktika juhendajad suure tõenäosusega kattuvad – oleks aja- ja ressursikokkuvõid.
9. Teha võimalusel koostööd TÜ-ga Medicina valdkonnas laiemalt magistritööde planeerimisel ja läbiviimisel.

